

Vertrouwen van ondernemers en consumentenvertrouwen neemt toe

Bedrijven in industrie ook weer positiever gestemd over de toekomst

Dit zijn de belangrijkste conclusies uit de meest recente meting van de Barometer van de Economie in Limburg BEL. De BEL is een initiatief van Etil bv en Flycatcher Internet Research bv in samenwerking met Hogeschool Zuyd.

De gegevens zijn verzameld tussen 30 juli en 17 augustus 2010. Het onderzoek is gebaseerd op de informatie van 213 ondernemingen (53% respons) en 663 huishoudens (78% respons). De gebruikelijke vragen over de conjuncturele ontwikkeling zijn gesteld plus een aantal vragen over het human resources beleid in ondernemingen.

Bedrijven en conjunctuur

De BEL-index van Ondernemersvertrouwen is gestegen in het derde kwartaal van 2010. Het vorige kwartaal bedroeg de index +37 en deze is nu met maar liefst twaalf punten gestegen naar +49. Daarmee is de BEL index voor het Ondernemersvertrouwen die de vorige twee kwartalen iets meer dan 30 was, fors toegenomen. In de huidige onzekere tijden van bezuinigingen en kabinetsformatie in Nederland en de problemen rond begrotingstekorten en de waarde van de euro in vele landen, is het vertrouwen van de ondernemers in de toekomst niet alleen overeind gebleven, maar zelfs toegenomen.

De verwachtingen van de Limburgse ondernemers over hun omzet en export zijn positief. De toenemende export stimuleert de omzet. Deze positieve ontwikkeling doet zich al meer dan een jaar voor. Enerzijds zijn er al een lange tijd per saldo meer ondernemers die verwachten dat de investeringen zullen afnemen en anderzijds zijn er sinds begin 2010 per saldo meer ondernemers die verwachten dat de personeelsbezetting zal toenemen.

De Index van Ondernemersvertrouwen is sinds tijden weer positief in de industrie. De index is verbeterd in alle sectoren behalve in de detailhandel, verbeterd bij de bedrijven in Noord- en Zuid-Limburg en bij de kleine bedrijven. Positieve verwachtingen over omzet doen zich vooral voor in de groothandel, industrie, diensten en bouw, in het noorden en bij de kleine bedrijven. Dit wordt op zijn beurt weer grotendeels bepaald door de verwachtingen omtrent de export; die zijn erg positief in groothandel, dienstensector en industrie, Noord-Limburg en bij de grote bedrijven. Kleine bedrijven verwachten kennelijk een toename van de omzet als gevolg van toenemende binnenlandse bestedingen, terwijl grote bedrijven vooral de export als aanjager van hun omzet zien.

In totaal zijn er meer bedrijven waar men verwacht dat de investeringen zullen dalen dan stijgen; dit is met name het geval bij bedrijven in de industrie, bouw, in het zuiden van de provincie, en bij de grote bedrijven.

De personeelsbezetting staat nog steeds onder druk bij de grote bedrijven en bij de bouwbedrijven.

Zoals gezegd, de verwachtingen voor de komende twaalf maanden zijn duidelijk positiever dan een kwartaal geleden. Voor de feitelijke ontwikkelingen in de afgelopen maand en deze maand geven de ondernemers aan dat deze veelal zijn gestabiliseerd: de vrij gunstige oordelen zijn niet zoveel veranderd ten opzichte van onze vorige meting. Opvallend is wel dat veel meer ondernemingen (nu 69%

terwijl het in de vorige meting 59% was) aangeven dat hun huidige voorraadpositie als normaal is te beschouwen. Ook de verwachtingen voor de bedrijvigheid op korte termijn van de komende drie maanden, zijn vrijwel hetzelfde als bij de vorige meting.

Consumenten en conjunctuur

De BEL-index van Consumentenvertrouwen is in het derde kwartaal van 2010 gestegen. Na een aantal kwartalen tussen de 80 en 85 te hebben bewogen, is de index nu gestegen van 83 naar 93. Dit is een forse stijging. De index nadert nu de waarde van 100, het punt waarop er evenveel consumenten zijn die pessimistisch als optimistisch zijn over de toekomst.

De index bestaat uit vijf onderdelen en voor alle vijf onderdelen zijn de verwachtingen van consumenten verbeterd. Met name de oordelen over de algemeen economische situatie (zowel over de afgelopen twaalf maanden als voor de komende twaalf maanden) zijn weer positief per saldo en flink verbeterd ten opzichte van een kwartaal geleden. De oordelen over de eigen financiële situatie zijn weliswaar verbeterd, maar per saldo nog niet positief. Iets minder mensen vinden het nu een ongunstige tijd voor grote aankopen. De BEL index van Consumenten Vertrouwen is dus gestegen naar 93 ondanks alle onzekerheden waar consumenten op dit moment (nog) mee geconfronteerd worden (hoeveel gaat de landelijke overheid bezuinigen, de lang durende kabinetsformatie, spanningen rond de euro, begrotingsproblemen in vele Europese landen, etc.).

HRM in Limburg

Employability en Innovatief Werkgedrag

Succesvolle organisaties zijn die organisaties die zich snel kunnen aanpassen aan een veranderende omgeving. Organisaties worden geconfronteerd met nieuwe klantwensen en -markten, versterkte concurrentie en veranderende wetgeving. De organisaties die het vermogen hebben het snelst een passend aanbod te doen, overleven en groeien. Snel en adequaat met een passend aanbod in productportfolio en dienstverlening komen, dat is de essentie van employability en innovatief werkgedrag van medewerkers.

Employability is het vermogen om nieuwe kennis en vaardigheden te verwerven, waardoor de medewerker steeds optimaal een bijdrage kan leveren aan de uitdagingen waar de organisatie mee geconfronteerd wordt. In het verlengde van Employability is innovatief werkgedrag van groot belang. Nieuwe oplossingen genereren voor veranderende vragen van klanten, nieuwe markten etc. En dan niet alleen het creatieve element, maar ook deze oplossing tot succesvolle uitvoering kunnen brengen.

Uit onze steekproef blijkt dat 50-60% van de werknemers helemaal niet zo positief is over hun eigen employability en innovatief werkgedrag. Ongeveer 25% is dat wel, en het overige gedeelte staat hier neutraal in.

Uit dit onderzoek blijkt verder dat er een samenhang is tussen HRM faciliteiten en de relatie met de leidinggevende enerzijds en employability en innovatief werkgedrag anderzijds. Uit andere onderzoeken weten we dat HRM faciliteiten en Leiderschap uitermate belangrijk zijn om employability en innovatief werkgedrag te bevorderen.

In de onderzochte Limburgse bedrijven is er op zich een basis op het vlak van HRM faciliteiten en kwaliteit van Leiderschap maar deze kan in veel situaties versterkt worden. En dat is ook het belangrijkste advies op grond van dit onderzoek: investeren in HRM faciliteiten en Leiderschap.

Investeren hoeft niet per se te betekenen veel geld besteden aan dure opleidingen en consultants. Ondernemers (met name kleinbedrijf) weten vaak niet waar te beginnen.

Het belangrijkste is dat er iets gebeurt op het vlak van employability, stilstaan en niets doen is funest. Denk bijvoorbeeld aan ervaringsuitwisseling tussen afdelingen en collega-bedrijven. Een van de beste dingen voor verhoging van employability is nieuwe ervaringen opdoen en functioneren in een nieuwe context. De HRM studenten van de Hogeschool Zuyd, die in de laatste fase van de opleiding zitten kunnen helpen en begeleiden, omdat ze specifiek hiervoor worden opgeleid.

Duurzame inzetbaarheid

Naast Employability is duurzame inzetbaarheid van groot belang: gezondheid, vitaliteit en motivatie. Het wordt ook wel "Workability" genoemd en is meetbaar met het instrument WorkAbility Index (WAI). Het is voor medewerkers en ondernemers heel nuttig om te weten hoe inzetbaar medewerkers zijn en waar en bij wie de inzetbaarheid verbeterd kan worden. De WAI blijkt o.a. een betrouwbare voorspeller te zijn voor uitval in de toekomst. Zeker in Limburg waar de vergrijzing zich in hoog tempo voltrekt is het van belang dat werkgevers en werknemers weten waar investering nodig is.

Het blijkt dat circa 15% van de medewerkers zijn/haar eigen workability (mentale en fysieke vermogen) betitelt als "matig", 3% als "zeer slecht of slecht". Ruim 80% van de medewerkers uit het onderzoek betitelt zijn/haar workability als "goed of zeer goed".

Tevens blijkt uit de steekproef dat er een samenhang is tussen workability en employability en innovatief werkgedrag.

Conclusie en interpretatie

De verwachtingen van ondernemers en consumenten zijn behoorlijk veranderd ten opzichte van de vorige meting: het optimisme is ondanks alle onzekerheden toegenomen, ook bij de bedrijven in de industrie. Bij de vorige BEL moesten we nog concluderen dat het vertrouwen van ondernemers en consumenten in de toekomst vrij stabiel bleef ondanks de onzekere tijden; nu is het zelfs toegenomen terwijl er feitelijk niet veel veranderd is rond die onzekerheden. Op de markten en in de belevingswereld is er blijkbaar wel het een en ander veranderd. Het is te hopen dat de teneur van de Miljoenennota en de Troonrede deze optimistische verwachtingen niet weer doen verdwijnen.

Voor meer informatie over de conjuncturele ontwikkelingen en de BEL-indexen van Ondernemersvertrouwen en van Consumentenvertrouwen:

Drs. Marleen Cremers
Etil bv
043- 3506280
m.cremers@etil.nl

Voor meer informatie over het HRM-gedrag van Limburgse ondernemingen :
Drs. J. Stoffers
Hogeschool Zuyd
06 -3449 13 67
j.stoffers@hszuyd.nl

Maastricht, 6 september 2010